

MENNESKET OG MAGTEN

(HERI OPTAGET „INDIENS VENNER“)

SANDHED

IKKE-VOLD

DECEMBER 1938

Tillid.

Det er en smuk Egenskab, Tilliden. Den findes altid hos Børn, der endnu ikke er blevet besveget. Og hos de svage, de undertrykte, hos dem, der ingen Rettigheder har. De har ikke andet end Tilliden - - til de stærke og mægtige.

De svagere Lande stoler paa Stormagterne, Folkene paa deres Regeringer, Kvinderne paa det stærke Køn. Paa denne Tillid, der strømmer fra de magtesløse op mod de mægtige, hviler al deres Magt. Tag den bort, og hele det kunstfærdig opbyggede Samfundsstillads vil synke i Grus som Templet, da Samson væltede Søjlerne.

Tilliden, det er Søjlerne, og de mægtige ved det. Uden den vilde intet Bedrageri kunne lykkes, ingen Løgn blive troet. For at bevare den er ingen Anstrengelse for stor, intet Offer for dyrt.

Fulde af indbyrdes Tillid foregaar de mægtige selv al Folket med et godt Eksempel. Ingen har dog som Englænderne bevaret deres barnlige Tillid, og blandt Englænderne ingen som deres Statsmænd. Ja, denne beundringsværdige Egenskab synes ligefrem at være knyttet til den engelske Ministerportefølje.

Hvem har f. Eks. været saa fulde af Tillid til de fascistiske Diktatorer som de engelske Ministre. Lige fra Baldwin til Mr. Chamberlain!

Skulde man nævne en Forskel mellem Børnene og de engelske Statsmænd, maatte det være den, at Barnet, naar det en Gang er blevet sveget i sin Tillid, mister den, mens det britiske Imperiums Statsmænd bevarer deres urokkelige — i al Fald, naar det er de fascistiske Diktatorer, det gælder, — hvor mange Gange end deres Tillid bliver gjort til Skamme.

Saa Mr. Baldwin f. Eks. »nogen som helst Grund til ikke at stole paa det«, naar Signor Mussolini lovede ikke at sende flere italienske »frivillige« til Spanien? At der havde været skellig Grund til lidt mindre barnlig Tillid, fik man at vide i Mr. Anthony Edens Afskedstale, hvor han oplyste, at lige efter den engelsk-italiensk Gentleman's Agreement 1937 var sluttet, blev italienske Tropper landsat i Spanien. Mr. Eden sad ikke længer i Ministeriet, saa nu kunde det siges. Saa længe han sad der som Udenrigsminister, var han fuldkommen paa Højde med Mr. Baldwin i Tillid. Interpellere! i Kamret nægtede han at kende noget som helst til dette.

Og nu Mr. Chamberlain! Er der mindste Tvivl om, at baade Barnligheden og Tilliden her har naaet sin Kulmination? Englands Statsminister havde ikke været oppe at flyve før. Men Mr. Chamberlain. betænkte sig ikke længe. Han fløj Rigskansleren imøde i Berchtesgaden og tilbage igen til Downingstreet. Han fløj til Godesberg og derfra til Prag med Rigskanslerens Ultimatum til Hr. Benes. Og hav-

de han ikke lært som Dreng, at man skulde prøve om og om og om igen, og saa fløj han da til Miinchen ogsaa. Saa fortrolig var han blevet med Flyvningen, at han snød sig til en privat Overenskomst med Rigskansleren, saa snart han havde set Mr. Daladier vel oppe i Luften. Men da det var besørget, kunde han ogsaa vende hjem lykkelig smilende, viftende med Papiret, der sikrede Verden »Fred i vor Levetid.«

Hvorfor skulde Mr. Chamberlain tvivle? Havde han ikke Rigskanslerens Ord for det? Havde Hr. Hitler egentlig nogen Sinde sagt andet.

Den 1ste Februar 1934 erklærede han f. Eks. i Rigsdagen, at »alle Hentydninger til, at Tyskland skulde have til Hensigt at krænke den østrigske Stats Grænse, er meningsløse og uden det fjerneste Grundlag.«

Den 21de Maj 1935, to Maaneder efter at han paa Trods af Versailles-Traktaten havde indført almindelig Værnepligt i Tyskland, erklærede han, at »Tyskland, efter at denne Uretfærdighed var bragt ud af Verden, betingelsesløst vilde respektere de Artikler i Traktaten, der angik internationale Forhold: »Det er hverken Tysklands Hensigt eller Vilje at blande sig i Østrigs indre Politik eller annektere Østrig.« Tre Gange erklærede Rigskansleren sig ved denne Lejlighed rede til at afslutte Ikke-Angrebspagter med alle sine Naboer.

Paa Nürnberg Partidagen i Septbr. 1935 sagde Rigskansleren: »Der kan for vort Vedkommende kun gives en eneste Retningslinje: vor store, urokkelige Kærlighed til Freden.« Men ved samme Lejlighed, paa den samme Partidag undslap der det samme Menneske følgende: »Hvis jeg engang vil overfalde en Modstander, saa vilde jeg ikke gøre det som Mussolini. Jeg vilde ikke Maaneder i Forvejen forhandle og forberede. Jeg vilde — som jeg altid har gjort det i mit Liv — pludselig som farende ud af selve Natten som et Lyn styrte mig over Modstanderen.«

Den 7de Marts 1936, mens tyske Tropper marcherede ind i den demilitariserede Zone ved Rhinen som et første Udslag af den betingelsesløse Respekt, gentog han, at Tyskland ingen fjendtlige Hensigter nærrede mod nogen af sine Naboer.

Den 1ste Maj 1936 udbrød Rigskansleren forarget i sin Rigsdagstale: »Man udspreder Rygter om, at Tyskland vil trænge ind i Østrig eller Tjchekoslovakiet. Lutter Løgn! Hvem udspreder dem? En lille Kreds af interesserede, der ikke ønsker Fred.«

Den 11te Juli 1936 sluttes den tysk-østrigske Overenskomst, hvor Rigets Regering anerkender den østrigske føderale Stats fuldkomne Suverænitet.

Den 20de Februar 1938, en Uge efter Sammenkomsten

MENNESKET OG MAGTEN

i Berchtesgaden og tre Uger før Anschluss, takker Hr. Hitler Hr. Schuschnigg for hans Forstaaelse og udtaler, som sin Mening, at de begge har bidraget til den europæiske Fred.

Samtidig opdagede Rigskansleren, at han umulig kunde finde sig længere i den fortsatte Undertrykkelse af de 3,5 Millioner Tyskere i Tchechoslovakiet. Dermed begyndte Agitationen.

Endnu den 12te Marts, da de tyske Tropper nærmede sig Wien, gav Rigets Udenrigsminister Tchechoslovaikiets Gesandt i Berlin, Hr. Astny, en officiel Forsikring om, at Tyskland ikke nærrede »nogen som helst fjendtlige Hensigter imod Regeringen i Prag.« Efter Anschluss fik Propagandaen i Tchechoslovakiet naturligvis ny Vind i Sejlene.

Dette sidste Drama, der forvandlede Tchechoslovakiet fra et frit, demokratisk styret Land til en nazistisk Vasal-Stat af Tyskland, havde intet Øjeblik noget med Fred eller Krig at gøre. Det var Bluff fra Begyndelsen til Enden. Bluff for at bevare Tilliden. For at camouflere Uretten og faa Bedrageriet til at glide. Magen til det æthiopisk-italienske Drama. Mobiliseringen var her den sidste Akt, som Sanktionerne var det der. En adskillig kostbarere Udstyrsakt, hvis Omkostninger nu i Tyskland er paalignet hele det nazistiske Parti med halvanden Mark for Mænd og en halv for Kvinder.

Ingen af de fire vilde have Krig. Havde England og Frankrig staaet sammen med Sovjet-Rusland, havde Hr. Hitler ingen Vegne kunnet komme i Tchechoslovakiet. Og havde Mobiliseringen været Indledningen til Krig, havde de to allierede næppe mobiliseret uden at tage den tredje med.

Tilliden er reddet. Den indbyrdes i al Fald. Mr. Chamberlain tror paa Rigskansleren. Han tror ogsaa paa Signor Mussolini. Den 2den November sagde han under Spanien-Debatten: »Vi har modtaget fra Signor Mussolini klare Forsikringer om, at de italienske Styrker af alle Kategorier, som endnu er i Spanien, vil blive trukket tilbage, naar Ikke-Ind-blandingen træder i Kraft.«

Mr. Chamberlain har desuden haft en Samtale med begge de fascistiske Diktatorer i Miinchen. »Begge har de kategorisk forsikret mig, at de ikke havde nogen som helst territoriale Krav i Spanien.«

Spanien kan altsaa være tryg. Og Frankrig. Lovede ikke Rigskansleren før Miinchener-Freden paa Niirnberg-Kongres-sen, at »han vilde give Afkald paa Tysklands Ret til Elsass-Lothringen — trods alt det, som Strassburgs Domkirke betyder for det tyske Rige.«

Chamberlains Tillid reddede »Freden«. Men reddede Chamberlain Folkenes Tillid til de mægtige? Holder Søjlerne, eller er de begyndt at vakle?

Ellen Hørup.

Hind Swaraj or Indian Home Rule.

By M. K. Gandhi.

Denne bok av Gandhi som nu efter 30 år er blitt trykt op igjen, er et særsyn i verdens litteratur. For de flese bøkens vedkommende må en spørre sig selv: Hvorfor er disse bøker egentlig skrevet? En bok som Gandhis Hind Swaraj skrives neppe hvert århundre. Som et virkningsfuldt anklageskrift og forsvarsskrift for menneskehetens rettigheter vil jeg sammenligne den med Sokrates Forsvar ved Platon. Jeg finner ikke at den Norske Nobelinstitusjon er å klandre for at den hverken i år eller tidligere har tildelt dette store menneske Nobelprisen. Om den hadde gjort det, vilde det i så fall være i strid med alt, hvad vi forbinder med jordisk rett, det vilde være det samme som om Sokrates var blitt fri-

kjent av sine anklagere, i det hele at sannheten slett ingen Golgathagang skal ha her på jorden.

Gandhis bok er veldig og dramatisk på den riktige mate. Nutidens teatre, som for det meste spiller overflatisk vrøvl, og som mer og mer går over i den sjælløse filmkunsts baner, burde spille Hind Swaraj — slik at denne boks replikker — den er nemlig formet som en stor dialog — mellom leseren og redaktøren - - kunde bli kjent av titusenerne. Den er dramatisk som intet skuespill jeg har sett — den kan sammenlignes med de vidunderligste passasjer i Brødrene Karamasov, som også er så dramatisk, at bokens dialog intakt kunde benyttes under teateropførelser i Russiand.

Når jeg tillot mig å nevne Gandhis bok på samme nivå som Sokrates er dette ikke en løs påstand. Når jeg minner om at Platon lær Sokrates i sin (åle blandt annet uttale, at det er et meget større onde å gjøre urett enn å lide urett, så vil man erfare, hvor lik den store greske vismann er med Østens store nye Kristus. Sokrates opfatning av rett og urelt finner jeg å være dypt kristelig, ligesom Gandhis idealer, som idag praktiseres slik, at alverden burde tå efter dem. Gjorde man det, behøvet ikke kvinner og barn lemlestes, behøvet ikke mere menneskene å se sine hjem ødelagte.

Der fremstår fra denne bok billedet av et menneske som må fylde verden med beundring, et menneske, som ad for-sakelsens vei har ofret hele sin sjels vidunderlige rikdom og sit legeme - - ja alt, fantasien, følelsen og kjærligheten for det han holder for det ypperste på denne jord: Indien. Hans utfall mot England er hårde og forferdelige, fordi de er besjælet av sannhetens farlige stoff, fordi de lyner av åndens uforgjengelige makt, men de blir aldri onde og smålige. Dette menneske, som har henlevet sitt liv i en kamp, som vi alle mer eller mindre kjenner til, har stor-sinn nok til å beklage englenderne mer enn han beklager inderne, som direkte lider under det engelske ak. Han nærmer sig her fullkommen Sokrates, og Jesus Kristus er han lik ved sitt vesens mildnet og sin urokkelige og faste tro på livets mysteriefulde mening og hensikt.

Der uttales vise ting i denne bok, en visdom som nærmer sig Bibelens; det er igjen den samme gamle giende over enkle ting. Gandhi elsker ikke skyskraperne, han er ikke op-glødet av begeistring over vart fabelaktige tekniske frem-skrift som gjør det mulig for oss å ile over en slette på noen sekunder eller ødelægge resultatet av generasjoners arbeide i kjærlighet og opofrelse. Kornet vokser idag like langsomt som for tusen år siden, der strømmer en Prækerens milde ro, en Prækerens vise og stille ord ut fra denne dype bok. Vi lærer å forstå Gandhis store kjærlighet til den indiske landsby og føler gleden ved det selvarbeide, som der drives.

Olaf Klausen.

Benjamin Franklin og Jøderne.

Man har herhjemme fra nazistisk Side citeret Benjamin Franklin som Jødehader. For et Par Aar siden sirkulerte den samme Historie blandt de tyske Nazister i Amerika.

Udenfor Raadhuset i Boston staaer en Statue af den store Pioner for Frihed og Fremskridt, Benjamin Franklin, den bærer den berømte Indskrift: »Himlen frarev han Lynet, Tyrannerne Sceptret.«

Og Historikerne tog fat paa at undersøge den rejste Beskyldning. Resultatet blev, at Paastanden viste sig at være et Falsum. Man fandt endog en Kvittering paa en Sum, som Benjamin Franklin havde skænket til Opførelsen af en Synagoge.

Ideologisk Neutralitet.

Dette sidste Krav til Verden uden om Tyskland er nu rejst af »Volkischer Beobachter«.

Hvis nogen kunde tænkes at spørge direkte paa højeste Sted i Tyskland, hvad ideologisk Neutralitet vilde sige, vilde Svaret i bedste Fald utvivlsomt blive, at man frabad sig udenlandske Kommentarer til Begivenheder i Tyskland, som udtrykte Mishag. Om denne nogen saa vilde henstille, at Tyskland da afholdt sig fra at kommentere Begivenheder udenfor tyske Grænser uvenligt, vilde han møde et blankt Afslag.

Kravet om ideologisk Neutralitet er Kravet om ogsaa udenfor Tysklands Grænser at knægte Ytringsfriheden. Det rejses nu mer aabenlyst. Af Begivenheder, hvert Barn kender, har tysk Regime allerede længe mer diskret udøvet et vist Tryk ogsaa herhjemme.

Der er ingen Tvivl om, at vide Kredse i hele Verden tilstræber et godt Forhold til Tyskland og alvorligt ønsker at forstaa Tyskland. Der næres ikke hadefulde Følelser mod selve det tyske Folk; men der hersker alle Vegne en altoverskyggende Rædsel over de Gerninger, som Enkeltpersoner i Tyskland de senere Aar stadig har anstiftet og uhindret har ladet udføre.

Netop fordi Ytringsfriheden har været knægtet, har disse Ugeringer kunnet finde Sted. Hvis nu Verden uden for Tyskland fulgte Henstillingen om at iagttage ideologisk Neutralitet samtidig med, at den tillod tysk Propaganda uimodsagt at brede sig i hele Verden, ja da var Udviklingen unægtelig inde paa Baner, som lettere og mer uhindret vilde føre os alle ud i det Barbari, som allerede er raadende i Diktaturlandene.

Et gammelt dansk Ord siger, at Tanker er todfri. Det er i Danmark Udtryk for noget selvfølgeligt. I Tyskland er der Forbud mod at tænke — der tillades kun en Verdens-skuelse.

Hvis vi her i Landet ikke ytrede os hverken, naar noget tiltalte os eller mishagede os, vilde vi være mærkelige Væsener, og hvis vi ikke ytrede Mishag, naar noget stødte os eller stred mod vor Samvittighed, vilde vi være moralsk uhæderlige. Spørgsmaalet er jo netop det enkle, hvor meget der skal til, før Samvittigheden reagerer og finder Udtryk. Verdens Samvittighed udenfor Tyskland reagerede og fandt Udtryk paa Trods af alle Krav om ideologisk Neutralitet, da man i Tyskland iværksatte og paa Klokkeslet anstiftede Ildspasættelser af 166 Synagoger med paafølgende umenneskelige Bestemmelser rettede mod den tyske jødiske Befolkning.

Verdens Samvittighed reagerede, og saa mærkelig det lyder, reagerede ogsaa i vid Udstrækning det tyske Folk, hvis Samvittighed man systematisk i fem lange Aar har forsøgt at udrydde. Det ser virkelig næsten ud, som man alligevel ikke kan udrydde Samvittigheden. Menigmand i Tyskland knurrer. Det vides, at udenlandske Blade i Tyskland standses, naar Angrebene udefra ventes at sætte ind; men det vides ogsaa, hvordan Menigmand stadig gennem de mærkeligste Kilder skaffer sig de store udenlandske Blade, hvis Indhold sluges og gaar videre fra Mand til Mand. Det vides, hvor Harmen nu i den sidste Tid stiger, fordi det tyske Folk har følt sin Ære virkelig krænket over Parolen ovenfra, som lancerede, at det var Folkets berettigede Harme, som gav sig Udslag i Udskejelserne.

For sent har det tyske Folk erkendt, hvad det vil sige at fraskrive sig Ansvar og lægge dette i enkelte samvittig-

hedsløse Personers Hænder. Forvivlet spørger det tyske Folk daglig: Hvad mener Verden om os?

Og har Verden Lov at lade være at svare? Har Verden Lov at være ideologisk neutral? Har Verden Lov at sidde Samvittighedens Bøst overhørig, naar den kalder?

Tusind Gange Nej!

Sivert Gunst.

INDIA - Vart åndelige skatkammer.

Den sanhet, at menneskehetens velferd og fremgang beror på, at Östens Visdom blir kjent i Vesten, at de gamle sanheter, som har vært menneskeslegtens arv siden tidernes morgen, igjen blir studert i verden, begynner nu å dem-re hos mange fremragende tenkere, og Ostens eldgamle skrifter anbefales som det mest vitale studium, en vital betingelse for vår tids frelse.

Dette syn moter vi i Mr. H. N. Spaldings artikkel i *Hibbert Journal* for April, hvori han behandler de store muligheter, som åpner sig ved den skole for Social Videnskap, som nu skal opprettes ved universitetet i Oxford. Mr. Spaldings synspunkt får en særlig interesse, fordi han sammen med sin hustru la grunnen til det professorat i Östens Religioner og Ethik, som Sir S. Radhakrishnan nu innehar, - en utnevning som »vakte giede fra Himalayafjellene til Kap Comorin.«

Mr. Spalding fremhever det formålstjenlige i ett sammenligende studium av levende civilisasjoner, Östens såvelsom Vestens. Det studium danner grunnlaget for all social videnskap. Men hans hovedargument er, at uten religion og etik kan intet samlende verk fullføres. »— En ny civilisasjon er videnskapelig og teknisk spredt i hele verden, men hvis den ikke skal fore menneskeslegten langs den grufulle vei til økonomisk varesig-selv-nok og dermed til krig, må den fore med sig utvikling av en verdenssamvittighet og verdenskultur. Ett samfund, som er en materiell enhet, men ett moralsk kaos, vil bygge alle sine sociale reformer på en hengemyr, og vil synke ned i mistillidens, fiendtlighetene og krigens morads —«.

Hvis mennesket vil nå op til sin sande natur og bli som Gud, må det beflitte sig på studiet av både Östens og Vestens tenkere og mystikere. Hvis religion virkelig er den centrale kraft og dypeste beveggrunn i mennesket, og når den mangler blir livet og livets mening ett kaos av forvirring -- slik som det idag med forferdende tydelighet kan sees, — er det da ikke helt meningslost ikke å gjenopta studiet og forskningen av de høieste intelligensers største tanker om det Største av alle emner?

*

Fra Amerika lyder beslegtede röster. »Vesten må lære av Östen« er tittelen på Wm. Norman Browns artikkel i Aprilnummeret av Bombaybladet »THE ARYAN PATH«, - ett tidsskrift som gjentagende har protestert mot Hitlers misbruk av begrepet -»Arisk«. Wm. Norman Brown er professor i Sanskrit ved Pennsylvaniauniversitetet i Philadelphia, U. S. A., og har utgitt »The Panchatantra in Modern Indian Folklore«, -»The Indian and Christian Miracles of Walking on the Waier«, samt »The Story of Kalaka«. Prof. Brown retter i denne artikkel en ærlig opfordring om at alle vi i

MENNESKET

OG

MAGTEN

Vesten må få en virkelig forståelse av Indias sind og hjerte og foreslår en plan, som vilde bringe mer forståelse og fore til et helt og ubrytelig vennskap mellom India og Vesten.

For femti år siden, sier han, var India en økonomisk tilvekst, som kunde forsyne ett industrielt land med råmaterialer, og kjøpe dets ferdig fabrikerte produkter, mens intet hensyn blev tatt til folkets gagn eller ønske. I det tyvende århundre er Indias stilling forandret. Det er fremdeles en økonomisk vinding for Vesten, men det har kultivert så meget politisk nasjonalisme og har hevdet sig så grundig i retning av å være en nasjon, at Indiske opfatninger og ønsker begynner å influere på den øvrige verden. Når nye femti år er gått, vil Indias voksende industri, dets økende handel, dets kraftigere og gjenfødte intellektuelle liv, alt høinet ved befolkningens store antall, tvinge resten av verden til å lytte til Indias røst, til å ta hensyn til dets formål og handlinger, og India selv vil være en stormagt.

Bare når den ene part kjenner den annen kan de møtes uten unødig mistro og motvilje, og samarbeide for å bygge en bedre og fredeligere verden.

Professor Brown fremlegger praktiske forslag til opnåelse av det ønskede mål. Han vil ha flere professorater ved de Amerikanske universiteter, »spesielt helliget Indiske studier«. Han ønsker at visse amerikanske forskere skal ta doktorgraden i Indisk Filosofi, og derefter reise til India og studere Sanskrit ett par år. Utdannelse er, mener han, den beste og mest praktiske mate, hvorpå man kan hjelpe Vesten å lære om India. Han forstår helt og fullt betydningen av den åndelige vei til en bedre forståelse.

»Behøver vi å dvele ved den Indiske Ethiks budskap, den helt enestående vegt som tillegges ahimsa-læren, (non violence), en lære som India og den øvrige verden må slutte sig sammen om å bruke i fellesskap, og ikke bare individuelt, som dens tradisjonelle anvendelse har vært i India? Eller skal vi tale om *Tenkning* i dens reneste forstand? Indisk Filosofi, som nesten helt og holdent ignoreres i Vestens videnskapelige institusjoner er samtidig det ledende uttrykk for Indias mentalitet, og den mektigste kraft i utformningen av dets fremtidige karakter, og i forening med Vestens tenkning og videnskap vil den beveges til en nyskaping, som vil bidra til vart høieste intellektuelle liv.«

Hvis dette er så, og meget kan tilføies herom, bør vi spørre os selv, hvilket middel er mest praktisk for å bringe Vesten til å lære om India. Det er ikke tilstrekkelig kun å påpeke nødvendigheten av og fordelene ved å tilegne sig slik kunnskap og så overlate det til tilfellet eller til det store publikums ukontrollerte forsøk eller til våre autoriteter å finde den nødvendige og verdifulle undervisning. De som er interessert i at India og Vesten lærer å forstå hverandre og som er besiddelse av et vist mål av spesiell kunnskap om India, burde forsøke å tenke ut ett program av spesielle og fastsatte metoder for opnåelsen av dette mål.«

Professor William Norman Brown er en sand og forståelsesfull venn av fortidens, nutidens og fremtidens India, og når hans forslag opnår praktisk utførelse vil meget være vundet for Indias sak.

Agnès Heber.

Kvinden i det tredje Rige.

Det begynde med, at Kvinden skulde sættes i Højsædet. Hendes Plads var i Hjemmet. Hendes Opgave var Familien. Helt skulde hun have Lov til at hellige sig det, der var hendes Bestemmelse fra Naturens og Hitlers Haand.

Det lød jo kønt, men da det skulde anvendes, blev det til, at Kvinden blev sendt hjem fra alle de Pladser, hvor hun hidtil havde siddet godt og haft en ordentlig Løn. Ude paa Mændenes Arbejdsmarked blev de ringeste og uslest lønnede Stillinger hendes Højsæde.

Hun blev ensrettet ligesom Manden, og hun fik en Opgave, der ganske vist stred mod hendes egen Natur, men til Gengæld stemte med hendes »Førers«. Det var Krig. Hun blev i denne ene Hensende stillet lige med Manden. Ogsaa hun blev fundet værdig til Krigshaandværket. Det var ikke nok at forberede Totalkrigen moralsk ved Radio, Film, Teater, Skole og Presse. Hele Folket, uanset Alder og Køn, skulde gøre Krigstjeneste. Krig var der ganske vist ikke Tale om, og det skulde der heller aldrig blive. Førerens Oprustning gik kun ud paa at bevare Freden. Men alligevel.

Der er indført en »frivillig« to-aarig Hjelptjeneste for Kvinder, som af den kvindelige Leder, Scholz-Klink, betegnes som en »Ærestjeneste for det tyske Folk«. Hvad den betyder kan ses af følgende Forordning: Alle social-retslige Bestemmelser, som er udstedt til Gunst for Soldater og Arbejdere, gælder ogsaa for Kvindetjenesten. Endnu et Punkt, hvor hun kan være stolt over Ligestillingen. Hun regnes for Soldat. Tjenesten kaldes frivillig, men er i Virkeligheden obligatorisk.

I Foråret 1938 beordrede Luftfartsminister Goring paa Førerens Vegne, at de 8 Millioner Kvinder, som Rigsluft-værnet har organiseret i Luftværnsafdelingen, hurtigst mulig skulde trænes og gøres tjenstdygtige.

Desuden drives der en energisk Hvervningspropaganda for Sanitets- og Søstertjeneste. Det »brune« Søsterforbund (N. S. Schwesterschaft) blev stiftet. Dermed kunde Tilvæksten af unge Søstre blive 14—15.000 aarlig. Til Sammenligning kan nævnes, at det tyske Røde Kors under Verdenskrigen havde 20.000 Søstre. Nu under Freden har det allerede 100.000.

Forordningen af Februar 1938 gaar desuden ud paa, at alle Kvinder og unge Piger mellem 14 og 25 Aar er pligtige at yde et Aars Arbejde i Landbrug og Husholdning. Det er Forsvarslovene af Marts 1935, der allerede i Fredstid træder i Kraft: »I Krig er enhver tysk Mand og Kvinde forpligtet til Tjenesteydelse udover Værnepligten.«

I Industrien -- først og fremmest Krigsindustrien -- er der udstedt Forordninger, der forbyder Arbejderne at forlade Arbejdspladsen uden Driftsledernes Tilladelse. Antallet af Arbejdere er steget med næsten 1 Mill. For ikke mere end to Aar siden fik baade gifte Kvinder og unge Piger deres Afsked for at give Plads for deres mandlige Kolleger.

Hitler har for Tiden 865.000 Mand under Vaaben. Dertil kommer et 100.000 Mand stærkt Politi og 600.000 unge Mænd (to Aarsklasser hver paa 300.000) bliver aarlig indkaldt til Aftjening af den 6 Maaneders lange Arbejdstjeneste-pligt.

Men i det tredje Riges Krigsproduktion maa der ikke være et Øjeblik Standsning. Indkaldes Mændene til Krigs- og Arbejdstjeneste, rykker Kvinderne ind paa deres Plads. Det kaldes Fædrelandstjeneste.

Der er meget andet i det Tredie Rige, der maa ofres for Fædrelandet. Hvad mon Kvinderne siger om »Krigsbrø-

det«, der er blandet med Majs og Kartofler og Soyabønner, om Fiskepølsen, der er farvet saa indbydende med Kemikalier, om Madfedtet, der er lavet af Kul ligesom Gøring-Sæ-ben. Om Smørret, der er blandet med harsk Fisketran, om Wollstra-Klædet og Surrogaterne for Bomuldstøjet, der vel er kønt at se til, men som desværre er saa forgængeligt.

Er det muligt, at Kvinderne ikke griber sig til Hovedet og tænker: skal vi have det saadan i Fredstid, hvordan faar vi det saa, naar Krigen kommer? Med Gorings Firears-plan er baade Brød og Fedtstof blevet rationeret ligesom i de frygtelige Krigsaar, hvor Tanken om »Kaalrabi-Vinte-ren« i 1917 endnu kan faa en tysk Mors Hjerte til at staa stille.

At Kvinderne ikke vil have Krig, kan man vist rolig gaa ud fra. Noget har de jo allerede prøvet under Nazismen. Mange Kvinders Sønner er hemmelig blevet sendt i Krig og dræbt i Kamp mod det demokratiske Spanien. Og Mødrene er det blevet forbudt at gaa i Sorg for dem. Mon de ikke spørger sig selv hvorfor?

Og gør det dem ikke mistænksomme, at deres Regering under Dødsstraf forbyder dem at stille deres Radio ind paa de udenlandske Stationer? Et Tegn paa, at de begynder at faa Øjnene op, er det i al Fald, at hele Befolkningen i hundredtusindvis udsætter sig for den Risiko hver eneste Dag.

Et kom der dog ud af Komedien med Mobiliseringen: at baade de fascistiske og de demokratiske Herrer over Liv og Død fik et tydeligt Indtryk af, at det ikke vil være nemt hos noget Folk at vække Begejstring for Udbrudet af Totalkrigen.

Soldaterne vil altid lystre, naar Marchordren lyder, men en træg Millionhær kan blive et farligt Våben mod dem, der kommanderer.

Og ved Herskerne, at Kvinderne staar bag Soldaternes Træghed, er det dog muligt, de betænker sig.

E. H.

Hinsides Lov og Ret.

Fascisme er Afskaffelse af Lov og Ret. Ikke alene besørger Lovens Haandhævere Gangsterarbejdet over for sa-gesløse, værgeløse Mennesker, som de ove,rfalder og udplyn-drer, men selve Regeringen tager Ansvaret for, at der anvendes Hævn i Stedet for Rettergang, at Mennesker, der ikke har det fjerneste at gøre med den Forbrydelse, der er Tale om, faar deres Forretninger enten brændt af eller slaet sønder og Varerne smidt ud paa Gaden. *Angriff* skriver selv, at »næsten samtlige jødiske Forretninger i Berlin er ødelagt«. Grupper af unge Mennesker bevæbnet med Jernstænger og Økser drog gennem Byen for at finde endnu en enkelt jødisk Forretning, der ikke var kommet med i første Omgang.

En Juvelerbutik ved Siden af det russiske Gesandtskab paa Unter den Linden, der havde haft Jernskodderne rullet ned om Aftenen, fik den følgende Morgen Spejlglasruderne slaet itu og de udstillede Kostbarheder smidt ud paa Gaden. Tusinder af Mennesker og en stor Politistyrke overværede Skuespillet.

Der blev ingen smaalig Forskel gjort paa tyske og udenlandske Jøder. Møbellagre-ne fra de jødiske Forretninger blev slæbt ud paa Gaden, hældt over med Petroleum og brændt. Brandvæsenet slukkede ikke Ilden i de brændende Synagoger, men begrænsede den blot.

Efter at dette Hærværk var fuldbyrdet, udstedte Dr. Goeb-bels strenge Forbud mod at fortsætte.

Assurancen har Selskaberne faaet Ordre til at indbetale til Staten — ikke til Jøderne, der har lidt Skaden og betalt Præmierne. Den engelske Genforsikring, som mange af Assuranceselskaberne havde, har nægtet at deltage i Erstat-ningsudbetalingerne med den Motivering, at de havde Bevis for, at Hærværket maatte være udført med Regeringens Samtykke, eftersom Brandvæsenet ikke slukkede og Politiet ikke greb ind.

E. H.

Pesten.

Udenrigsminister Sandler's skarpe Protest mod de tyske Forsøg paa at faa Jøderne sat ud af Sverrigs Forretningsliv har vakt almindelig Tilslutning. Hverken Handelen eller Industrien vil finde sig i, at en fremmed Magt paatvinger Sverrig et Jødespørgsmaal og prøver at lægge Tryk paa Befolkningen: For det svenske Folk skal svensk Lov være den gældende og ingen anden. Derom er alle enige med Udenrigsministeren.

Sverrig er et større og stærkere Land end Danmark og længere fra det truende Centrum. Kan den Slags Forsøg gøres i Sverrig, er det lidet troligt, at Danmark skulde gaa fri. Og mon det saa ikke var bedre for os, om de ansvarlige i vort Land i Stedet for at gaa udenom Spørgsmaalet indrømmede, at Pressionen var der og indtog et klart og fast Standpunkt.

Racehad er en Skændsel for ethvert Menneske og ethvert Folk og smitter værre end Pesten. Hvor Nazismen trænger ind, følger Pesten med. Indtager Regeringen i et Land en undvigende Holdning, forplanter Usikkerheden sig til Befolkningen og svækker dens Moral og dens Modstandskraft.

Vidste det danske Folk som det svenske, at der kun er een Lov, Landets egen Lov, som gælder i Landet, vilde det være det stærkeste Bolværk imod alle utilbørlige Indgreb udefra i danske Borgeres Rettigheder.

*

I et andet lille Land, der ligesom Danmark har Grænse tilfælles med det Tredje Rige, er Udviklingen begyndt at gaa i den rigtige Retning.

Tidligere var Schweiz' Politik baade i de enkelte Kan-ton'er og i Bern nærmest som Danmarks. Sine Steder end-ogsaa aabenlyst fascistvenlig. Indtil Tysklands Erobring af Østrig, Sudetertyskernes Indlemmelse og Tschekoslovakiets Nazificering. Derefter ændrede i al Fald Forbundsregeringen i Bern Kursen.

Den 10ende November foretog det føderative Politi, der er oprettet for at holde Øje med udenlandske Agenters Virksomhed i Landet, en større anti-nazistisk Razzia. I alle Landets større Byer begyndte Op-dagerne paa samme Klokke-slet Husundersøgelser overalt, hvor nazistiske Organisationer havde deres Lokaler og i de ledende Medlemmers pri-vate Lejligheder.

Det kom fuldstændig bag paa dem, saa de ikke fik Lejlighed til at advare hinanden. Foreløbig har Politiet ingen Oplysninger givet, om hvad der er kommet frem om Nazisternes underjordiske Virksomhed, men det antages, at Udbyttet har været stort, og at Pesten foreløbig er begræn-set.

MENNESKET OG MAGTEN

International Book House,

Ash Lane, Esplanade Road, Bombay, meddeler som sin beste boknyhet ihost, *Sophia Wadias »The Brotherhood of Religions«*, en serie avhandlinger om verdensreligionerne, hvorved hele boken danner en komplett oversigt over de for-skjellige religiøse bevegelser i verden. Boken har ett forord, en index, og glossar angående uttrykk, som benyttes i de for-skjellige religioner. De, som kjenner Sophia Wadias enestående forutsetninger for en slik opgave, imoteser denne boken med stor forventning.

Ikke alene hennes flerårige studier ved Columbia Uni-versity, New York, bl. a. som Professor A. V. Williams Jack-sons elev i Sanskrit, dernest ved Oriental School i London, studier som har vært fortsatt og stadig fortsettes, siden hun fikk sitt hjem i India, men enda mer hennes vidunderlig rike evne til innforlivelse i selve kilden til alle religioner, til å finne *Kjernen*, fri for de teologiske tillegg av grenser og dogmer, hennes evne til å gi uttrykk for Religionens Sjæl og ikke dens bokstav, har bragt Indias Buddhister, — som stadig vokser i antall, — til i henne å soke sin mest inspirerende foredragsholder.

A. H.

Generalforsamlingen

i »Indiens Venner« d. 21. November.

Redaktør Axel Pille valgtes til Dirigent, Malerinden Cath. Olsen aflagde Beretning om Aarets Møder og nævned de viktigste Begivenheder, der var sket i »den nye Tid i Indien«. Kongresministerierne havde i de Provinser, hvor de sad, skaffet Befolkningen Ret til at synge Nationalsangen, hejse Flaget og bære det hjemmespundne Tøj. Mange politiske Fanger var sluppet ud af Fængslerne. En Reform af det højere Skolevæsen var under Forberedelse og der arbejdedes for et fælles Sprog for hele Indien. Gandhis Plan for Landsbyskoler var vedtaget med den Indskrænkning, at Skolens Udgifter ikke skulde afholdes ved Børnenes Arbejde. Kongressens Arbejdsudvalg havde fordømt den paatænkte Føderation, hvor over en Trediedel af den lovgivende Forsamling for hele Indien skal vælges af Fyrster, og forkastet den paa Kongressen i Haripura. Bøndernes Ret til Organisation var blevet anerkendt. Ved et Overgreb af den engelske Guvernør gik Ministeriet af med Sejren. Kongressens Indflydelse var vokset indenfor og udenfor britisk Indien. Men meget er endnu tilbage, f. Eks. har Vicekongen forbudt at Spørgsmaalet om Bombekastningen ved Nor-dvestgrænsen behandledes i den lovgivende Forsamling. Og Indien holdes udenfor Forhandlingen om Indiens og det britiske Imperiums Forsvar.

I det forløbne Aar er Indiens store, verdenskendte Videnskabsmand, Sir Jagadis Chandra Bose, død. Ved det nye Præsidentvalg blev en af det socialistiske Kongrespartis Førere, Subhas Bose, enstemmigt valgt.

Det har glædet alle Indiens Venner, at Mahatma Gandhi blev saa rask, at han kunde indfri sit Løfte om at besøge Nordvestprovinsen og gense sin Ven, Abdul Gaffar Khan, »den stolte Afghaner«, som Pathanerne kalder ham, Manden der fik Tusinder af sine Landsmænd til at nedlægge Vaabene.

Et Bevis paa, at Indien tager levende Del i hvad der sker i Vesten, er Gandhis Ord om at han føler Tjekkernes Skæbne som en fysisk og aandelig Smerte, som en Fejghed, ikke at tage Del deri. Stadig ser han »Ikke-Vold« som den eneste Vej for »de smaa Nationer«.

Til den spanske Premierminister Negrin skrev Gandhi bl. a.: »Nehru har lært os at se ud over Grænser, han har netop sendt mig et Brev, hvori han skilder de Ulykker, som Deres Fædreland maa lide, og den Tapperhed, med hvilken Spanierne møder Situationen. Jeg føler Trang til at sige Dem, at mit Hjerte er fuldt af Sympati for dem, og at jeg inderligt ønsker, at en fuldstændig Frihed maa blive Resultatet af de Lidelser, de gennemgaar.«

Jawaharlal Nehru, som i Sommer en Tid opholdt sig i det republikanske Spanien, skriver i sit Brev til Negrin: »Tillad mig at tilføje mine personlige Hilsner til Dem og det spanske Folk, som jeg ønsker den fulde Sejr i den straa-lende Kamp, som De fører. Jeg vil aldrig glemme det Indtryk, som jeg har faaet under min Rejse i Spanien. Det Mod og den Beslutsomhed, som det spanske Folk viser overfor ethvert Savn, er beundringsværdigt og en Kilde til Inspiration. Jeg er fuldstændig overbevist om, at Sejren bliver Deres. ... Hvilken stor Dag for Friheden og Demokratiet i hele Verden, naar den spanske Republik gaar sejrrig ud af sine Prøvelser. Jeg kan forsikre Dem om, at det indiske Folk følger Deres Kamp med den største Sympati for det spanske Folk.«

Indiens Førere og Indiens Folk er i Kontakt med Verdens kæmpende og lidende Folk. Kiplings Ord om »at aldrig mødes Øst og Vest« gælder ikke mere.

Dette er Grundlaget for Indiens Venners nye Blad: Mennesket og Magten.

Redaktøren, *Fru Kilen Hørup*, gjorde derefter Rede for hvorledes Tanken om Bladets Udvidelse var opstaaet og Planen derfor.

Kassereren, Hr. Fuldmægtig Walter Pusch, fremlagde Regnskabet. Dette godkendtes.

Arbejdsudvalget, der bestaar af følgende Medlemmer: Redaktør Fru Ellen Hørup, Kommunelærer Hr. Jens Jacob Jensen, Fru S. Høgsbro Holm, Maleren Roger Scavenius, Redaktør Axel Pille, Fru Rigmor Scavenius, Fuldmægtig Walter Pusch og Malerinden Frk. Cath. Olsen, genvalgte. Frk. Magda Meyer indvalgte.

Til Revisor genvalgte: Hr. Amtsfuldmægtig Arvid Rørdam og Fru Johanne Rørdam, til Revisorsuppleant Lærerinde Frk. Ida Nielsen.

Efter Fru Hørups Redegørelse for det nye Blads Fremkomst, fulgte en Diskussion, hvor Deltagerne takkede Redaktøren og varmt anbefalede Udvidelsen, og haabede, at Bladet paa den bredere Basis maa naa ud til endnu flere Læsere.

Bladet „Mennesket og Magten" koster 3 Kr. aarligt og kan bestilles ved Henvendelse til Malerinden Frk. Cath. Olsen, Gammeltoftsgade 24* København K., Telf. Byen 7018 inden Kl. 10 eller ved Indbetaling af Abonnements-gebyret til *Postkonto 52548 „Mennesket og Magten* København."*

Indmeldelse i Foreningen „Indiens Venner"

kan ske ved Henvendelse til *Malerinden, Frk. Cath. Olsen, Gammeltoftsgade 24, 4. Sal, København K-*, eller ved Indbetaling paa *Postkonto 27601, Indiens Venner, København.*

Kontingentet andrager 4 Kr. for indenbys Medlemmer, 3 Kr. for udenbys Medlemmer, Abonnement paa Bladet „Mennesket og Magten" iberegnet.

Udgiver: **Indiens Venner* i Danmark Redaktør Fru Ellen Hørup**
William Jessens Bogtrykkeri København

Andet oplag december 2008. Indscannet af Holger Terp som del af Fredsakademiets dokumentation af fredssagens historie. Enkelte skred i sideombrydningen som følge af det mindre papirformat og enkelte satsfejl er korrigeret. Der mangler nogle streger.

Dette tidsskrift, hvis sidste nummer udkom i april 1940, er sjældent. Der er et eksemplar på Det kongelige Bibliotek og et eksemplar i Fredsakademi.